

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Бранка Загорца 2
Република Српска, БиХ
Тел: +387 (0) 51 / 211 286
Факс: +387 (0) 51 / 211 312
e-mail: revizija@gsg-rs.org

**Извјештај о обављеној ревизији
финансијског извјештаја Министарства за питање бораца, жртава
рата и рада
за период 01.01.- 31.12.2001. године**

Број: РВ008-02

Бања Лука, 18.06.2002. године

Извјештај Главног ревизора

Извршили смо ревизију биланса стања Министарства за питање бораца, жртава рата и рада на дан 31.12.2001 године, биланса успјеха и биланса новчаних токова за 2001-у годину. За финансијске извјештаје одговоран је министар за питање бораца, жртава рата и рада. Наша одговорност је да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије коју смо извршили.

Ревизију смо извршили у складу са Ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију Босне и Херцеговине и Стандардима ревизије Републике Српске. Ови стандарди налажу нам да ревизију планирамо и извршавамо на начин који омогућава да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне грешке. Ревизија укључује испитивања доказа на бази провјере узорка који поткрепљује износе и објелодањивања у финансијским извјештајима. Ревизија такође укључује оцјену примјењених рачуноводствених начела, значајних процјена и одлука руководства, општу презентацију финансијских извјештаја, усклађеност и документованост финансијских трансакција. Сматрамо да ревизија коју смо извршили обезбјеђује разумну основу за изражавање мишљења.

У билансу стања краткорочне обавезе нису правилно приказане, приказане су у мањем износу од стварних краткорочних обавеза за 33.227.643 КМ, те и краткорочна потраживања од Буџета РС за подмирење стварних краткорочних обавеза нису правилно приказана.

У билансу успјеха приходи и расходи нису правилно приказани. Приходи су приказани у мањем износу од стварних прихода за 67.849.858 КМ, а расходи у мањем износу од стварних расхода за 77.359.548 КМ, што је утицало на повећање непокривености расхода са приходима за 9.509.690 КМ.

Биланс новчаних токова не приказује правилно приливе и одливе новчаних средстава услјед неадекватног рачуноводственог третмана прилива и одлива и неадекватног приказивања у билансу.

Министарство у погледу утврђивања и приказивања расхода није користило конзистентан рачуноводствени метод што је индиректно утицало на утврђивање и приказивање краткорочних обавеза и краткорочних потраживања од Буџета РС.

По нашем мишљењу због ефеката наведеним у претходном пасусу извјештаја финансијски извјештаји по свим материјално значајним аспектима не приказују објективно и истинито финансијско стање Министарства за питање бораца, жртава рата и рада на дан 31.12.2001-е године, резултате пословања и новчане токове за 2001-у годину и нису у складу са Рачуноводственим стандардима Републике Српске и законским прописима

Бања Лука 18.06.2002. године

ГЛАВНИ РЕВИЗОР

БОШКО ЧЕКО

САДРЖАЈ

1	УВОД	1
2	ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ	2
3	НАЛАЗИ	2
3.1	Рачуноводствени систем	2
3.2	Систем интерне контроле	3
3.3	Биланс стања.....	5
3.4	Биланс успјеха	6
3.5	Биланс новчаних токова	9
3.6	Мултилатерална компензација.....	9
4	ЗАКЉУЧЦИ	9
5	ПРЕПОРУКЕ	11

1 Увод

Министарство за питање бораца, жртава рата и рада (у даљем таксту Министарство) основано је и организовано у складу са одредбама Закона о министарствима (СЛ.ГЛ. РС бр. 3/97, 10/98 и 18/99), Закона о државној управи (СЛ.ГЛ. РС бр. 11/94) и Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству. Поред наведених закона, функционисање и рад Министарства одређују:

- Закон о буџету (СЛ.ГЛ. РС 04/00)
- Закон о извршењу буџета (СЛ.ГЛ. РС бр. 18/01)
- Закон о рачуноводству (СЛ.ГЛ. РС бр. 18/99)
- Закон о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца (СЛ.ГЛ. РС бр. 35/99)
- Закон о заштити цивилних жртава рада (СЛ.ГЛ. РС бр. 25/93)
- Општи колективни уговор (СЛ.ГЛ. РС бр. 13/98)
- Посебни колективни уговор (СЛ.ГЛ. РС бр. 18/98)
- Други подзаконски акти (Уредбе, Одлуке, Правилници итд.)

Министарство је организовано у четири организационе јединице:

- Секретаријат Министарства
- Ресор за борачко инвалидску заштиту и заштиту цивилних жртава рата
- Ресор за рад и запошљавање
- Републички инспекторат рада

Сједиште Министарства и организационих јединица је у сједишту Владе РС у Бања Луци. Ресор за борачко-инвалидску заштиту и заштиту цивилних жртава рата организован је у одјељења са сједиштем у Бања Луци, Српском Сарајеву и Билећи. Републички инспекторат рада организован је у организационе јединице са сједиштем у Бања Луци, Приједору, Добоју, Бијељини, Српском Сарајеву и Билећи.

Финансијско рачуноводствени послови Министарства су у надлежности Секретаријата Министарства, а реализују се преко Одјељења за финансије и АОП са сједиштем у Бања Луци, са једним бројем извршилаца у Српском Сарајеву. Министарство је у 2001 години своје пословање обављало преко рачуна бр. 567-162-82000624-70 отвореног код Цептер Комерц банке а.д. филијала Бања Лука и намјенског рачуна за финансирање борачко инвалидске заштите бр. 562-099-00011282-16 отвореног код Развојне банке а.д. филијала Бања Лука.

За податке приказане у финансијском извјештају одговорно је Министарство. Наша одговорност је да на основу проведене ревизије изразимо мишљење о подацима приказаним у рачуноводству и финансијском извјештају.

2 Предмет, циљ и обим ревизије

Ревизија је планирана и извршена на основу члана 14. Закона о ревизији јавног сектора РС (СЛ.ГЛ. РС бр. 18/99). Ревизију смо планирали и извршили у складу са INTOSAI ревизијским стандардима Координационог одбора институција за ревизију БиХ (СЛ.ГЛ. РС бр. 20/01) и Стандарда ревизије РС. Ови стандарди нам налажу да се у разумној мјери увјеримо да финансијски извјештаји, који су предмет ревизије, не садрже материјално значајне грешке.

Предмет ревизије је ревизија финансијског извјештаја о извршењу буџета у Министарству за 2001 годину (буџетски раздио бр. 20).

Циљ ревизије је да се омогући ревизору да изрази мишљење о финансијским извјештајима који су предмет ревизије, тј. да ли финансијски извјештаји у материјално значајном смислу, објективно и истинито приказују финансијско и имовинско стање Министарства, резултате пословања и новчане токове Министарства у обрачунском периоду, и да ли су финансијски извјештаји сачињени у складу са законским прописима.

Обим ревизије обухвата процјену организације и функционисања финансијско рачуноводственог система и система интерне контроле, утврђивање финансијског, имовинског стања, резултата пословања кроз утврђивање остварених прихода и извршених расхода, новчаних токова у обрачунском периоду, усклађеност обављаних финансијских трансакција и документованост обављених финансијских трансакција.

Ревизија, такође, укључује оцјену примјене усвојених рачуноводствених стандарда, општеприхваћених рачуноводствених начела и оцјену презентације финансијских извјештаја.

Ревизија је обављена уз примјену адекватних метода ревизије, у времену од 18.03. до 12.04.2002 године.

Министар је у складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора РС доставио примједбе на предложени извјештај о ревизији. Примједбе су разматране и нису прихваћене од стране Главног ревизора. Примједбама се не оспоравају налази ревизије а односе се углавном на објашњење разлога који су довели до утрошка буџетских средстава у износу већем од планираног и објашњења разлога за обављање одређених финансијских трансакција.

3 Налази

3.1 Рачуноводствени систем

Рачуноводствени систем Министарства није организован у складу са одредбама Закона о рачуноводству, Закона о буџету и Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за правна лица кориснике буџета. Рачуноводствени систем Министарства не функционише на начин који обезбјеђује поуздану основу за управљање, располагање, трошење, контролу трошења буџетских средстава. Ревизијом је утврђена непотпуна примјена општеприхваћених рачуноводствених начела и усвојених рачуноводствених стандарда, а посљедице су непостојање рачуноводствених политика на нивоу Министарства. Одсуство примјене

општеприхваћених рачуноводствених начела и усвојених рачуноводствених стандарда посебно је изражено у дијелу који се односи на, процјењивање и приказивање сталних средстава и извора средстава, утврђивање резултата пословања услјед неправилног приказивања прихода и расхода, утврђивање новчаног тока услјед неправилног приказивања прилива и одлива новчаних средстава итд.

Министарство је у складу са одредбама Закона о буџету и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у обавези да сачини финансијски извјештај за 2001-у годину, у форми годишњег обрачуна и да га до 28.02.2002 године достави Министарству финансија ради израде Извјештаја о извршењу Буџета РС за 2001-у годину. Ревизијом је утврђено да је Министарство на основу података из рачуноводства, по истеку законски утврђеног рока, 15.03.2002 године сачинило и доставило Министарству финансија финансијски извјештај за 2001-у годину, у форми годишњег обрачуна.

Услјед пропуста у организацији и функционисању рачуноводственог система, рачуноводство Министарства није поуздана основа за финансијско извјештавање и израду финансијског извјештаја за 2001-у годину.

Ревизија компјутерског рачуноводственог информационог система (КРИС) указује да постојећи начин управљања и кориштења КРИС-а није довољно добар да обезбједи поузданост и сигурност рачуноводствених података у бази података. Постоји значајна опасност да подаци буду оштећени или изгубљени, а за њихово поновно генерисање може бити потребно доста времена.

3.2 Систем интерне контроле

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству утврђена је организациона структура Министарства, надлежност организационих јединица, опис послова и радних задатака непосредних извршилаца и број непосредних извршилаца. **Ревизијом је утврђено да у Министарству нису успостављене политике интерне контроле које регулишу правила, процедуре и поступке контроле, односно надлежности организационих јединица и овлаштења и одговорности непосредних извршилаца у управљању, располагању, трошењу и контроли трошења буџетских средстава.**

Непостојање политике интерне контроле, правила, процедура и поступака у управљању располагању, трошењу и контроли трошења буџетских средстава манифестује се у слиједећем:

- трошење буџетских средстава изнад планираних у Буџету РС
- ненамјенско трошење буџетских средстава
- неусаглашеност рачуноводствених података и информација између Министарства финансија и Министарства за питање бораца, жртава рата и рада
- неусклађеност и недокументованост извршених финансијских трансакција
- неправилности у процесу покретања, уговарања и извршења набавки сталних средстава

- неправилности приликом пописа, процјењивања и приказивања сталних средстава.

У ресору за борачко-инвалидску заштиту и заштиту цивилних жртава рата Министарства успостављена је функција финансијског надзора над трошењем средстава за борачко инвалидску заштиту. Прегледом радних папира утврђено је да функција финансијског надзора над трошењем средстава за борачко инвалидску заштиту није спроведена у оквиру Министарства, а спроведена је дјелимично у општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту. Приликом спровођења функције финансијског надзора у општинским органима управе за послове борачко инвалидске заштите утврђено је:

- не отклањају се или се дјелимично отклањају неправилности и недостаци утврђени у ранијем периоду
- требовања новчаних средстава за финансирање борачко инвалидске заштите не обављају се на основу стварног бројног стања бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца од стране општинских органа управе за борачко инвалидску заштиту
- рачуноводствени систем општинских органа управе за борачко инвалидску заштиту није организован у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о садржају појединих рачуна у контном оквиру за правна лица кориснике буџета
- систем интерне контроле општинских органа управе за борачко инвалидску заштиту није организован на начин који ће обезбједити спречавање и откривање злоупотреба у располагању средствима борачко инвалидске заштите
- констатоване су појаве неусклађености финансијских трансакција и њихове недокументованости које уз слабости рачуноводственог система и система интерне контроле могу довести до злоупотреба у располагању средствима борачко инвалидске заштите.

Наведени налази функције финансијског надзора указују на слабости у рачуноводственом систему и систем интерне контроле које резултирају трошењем буџетских средстава изнад планираних у Буџету РС, ненамјенског трошења буџетских средстава и могућих злоупотреба са буџетским средствима намјењеним за борачко инвалидску заштиту.

Попис сталних средстава, потраживања, обавеза и новчаних средстава, као облик надзора и интерне контроле није спроведен у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем. Сва стална средства која су обухваћена пописом нису процјењена у потпуности, а стална средства која су процјењена, процјењена су према непоузданим критеријима. Попис потраживања и обавеза није уопште спроведен, мада је ревизијом утврђено постојање потраживања и обавеза. Из наведеног произилази да попис сталних средстава, потраживања и обавеза није у суштинском смислу облик надзора и контроле и није био у функцији сачињавања биланса стања.

Попис потраживања и обавеза није уопште спроведен, мада је ревизијом утврђено постојање потраживања и обавеза.

Препоруке из претходног извјештаја ревизора, које се односе на правилност обрачунавања и исплате накнада и обрачунавања и плаћања пореза и доприноса су отклоњене. Препоруке које се односе на побољшање рачуноводственог система и система интерне контроле, попис средстава, потраживања, обавеза, усклађеност и документованост трансакција, нису отклоњене.

3.3 Биланс стања

Новчана средства приказана су у билансу у вриједности од 50.653 КМ. Ревизијом су утврђена новчана средства у вриједности од 50.644 КМ. Из наведеног произилази да Министарство није поступило у складу са Наредбом Министра финансија о гашењу рачуна буџетских корисника и усмјеравању новчаних средстава на јединствен рачун трезора.

Стална средства приказана су у билансу у износу од 243.737 КМ, исправка вриједности сталних средстава у износу од 28.891 КМ и неотписана вриједност сталних средстава у износу од 214.846 КМ. Вриједност сталних средстава приказана је у рачуноводству и у билансу на основуведеног пописа сталних средстава. Стална средства која су обухваћена пописом нису процјењена у потпуности, а стална средства која су процјењена, процјена је извршена према непоузданим критеријима, те ревизор изражава резерву у погледу вриједности сталних средстава приказаних у билансу. Услјед неправилног утврђивања вриједности сталних средстава и извори средстава су неправилно утврђени као кореспондентна биланса позиција вриједности сталних средстава, што за последицу има смањену исказну моћ биланса стања.

У току обрачунског периода за набавку сталних средстава - опреме утрошено је 43.082 КМ. Финансирање набавке сталних средстава извршено је на терет буџетске позиције капитална улагања у опрему Владе РС (буџетски раздио бр.4). **У процесу набавке опреме дјелимично су примјењивани услови правила и процедуре прописане одредбама Закона о поступку набавке, роба, услуга и уступања радова.**

Обавезе су у билансу приказане у износу од 41.176.504 КМ. **Ревизијом су на основу расположиве документације утврђене обавезе у износу од 74.404.147 КМ и представљају обавезе из 2001-е године у износу од 50.375.586 КМ и обавезе из 2000-те године у износу 24.028.561 КМ.**

Обавезе према корисницима инвалидна и других мјесечних примања по Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца и Закона о заштити цивилних жртава рата приказане су у билансу у износу од 40.615.084 КМ и представљају обавезе по основу обрачунатих а неисплаћених инвалидна и других мјесечних примања из 2001. године. Ревизијом је утврђено да су обавезе према корисницима инвалидна и других мјесечних примања 55.039.116 КМ и представљају обавезе обрачунатих а неисплаћених инвалидна и других мјесечних примања из 2001. године у износу од 49.553.388 КМ и неизмирене обавезе инвалидна и других мјесечних примања из 2000-те године у износу од 5.485.728 КМ.

Обавезе по основу борачко инвалидске заштите нису приказане у рачуноводству и билансу. Међутим увидом у расположиву документацију утврђено је да су општински органи управе за борачко инвалидску заштиту пријавили Министарству постојање обавеза у износу од 611.418 КМ које Министарство није рачуноводствено обухватило и приказало у билансу, што са неизмиреним обавезама из 2000-те године у износу од 17.989.208 КМ представља укупне обавезе по основу борачко инвалидске заштите од

18.600.626 KM. Проведеним поступцима конфирмација са општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту утврђено је постојање обавеза у већем износу од пријављених обавеза, те у том смислу ревизор изражава резерву у погледу стања обавеза по основу по основу борачко инвалидске заштите.

Обавезе према добављачима приказане су у билансу у износу од 203.629 KM. Ревизијом је утврђено постојање обавеза према добављачима у износу од 468.983 KM и представљају обавезе по основу материјалних трошкова из 2001. године у износу од 39.427 KM и неизмирене обавезе по основу материјалних трошкова из 2000-те године у износу од 429.556 KM.

Обавезе према радницима приказане су у билансу у износу од 357.791 KM. Ревизијом су утврђене обавезе према радницима у износу од 295.422 KM и представљају обавезе по основу обрачунатих а неисплаћених плата из 2001-е године у износу од 171.353 KM и обавеза обрачунатих пореза и доприноса по претходном налазу ревизије у износу 124.069 KM.

Значајна одступања између стања обавеза приказаних у билансу и стања обавеза утврђених ревизијом су последица непреузимања закључних стања обавеза из 2000-те године и приказивањем као почетних стања обавеза у 2001-ој години и непостојања рачуноводствених политика у погледу утврђивања и приказивања стања обавеза. Неправилно приказана почетна стања потраживања и обавеза, као и промјена приступа и метода прикупљања, утврђивања и приказивања података о обавезама из општинских органа управе за борачко инвалидску заштиту имали су материјално значајан утицај на приказивање стања обавеза у билансу на дан 31.12.2001-е године.

3.4 Биланс успјеха

У билансу успјеха приходи су приказани у износу од 3.528.614,00 KM. Ревизијом је утврђено да су приходи неправилно утврђени и приказани у билансу успјеха и да су приходи 71.378.472 KM и односе се на:

- приходе из Буџета РС 71.353.358,00 KM

- сопствени приходи Министарства 25.114,00 KM

У билансу успјеха расходи су приказани у износу од 44.674.270,00 KM. Ревизијом је утврђено да су расходи неправилно утврђени и приказани у билансу успјеха и да су расходи 122.033.818 KM.

Буџетом РС за 2001-у годину за плате у Министарству планирана су средства у износу 847.500,00 KM. У билансу су приказани расходи у износу од 1.151.456,00 KM. Ревизијом су утврђени расходи у износу од 789.560,00 KM или мањи за 361.896 KM у односу на приказане у билансу. Од укупно утврђених расхода за плате од 789.560,00 KM, исплаћене су плате у износу од 618.207,00 KM а обрачунате а неисплаћене плате су 171.353,00 KM.

Ревизијом је утврђено да радници Министарства немају рјешења о распоређивању на одређена радна мјеста у оквиру Министарства и да немају рјешења којим се утврђују плате радника Министарства. Обрачун и исплата плата није у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области управе у РС.

Буџетом РС за 2001-у годину за материјалне трошкове Министарства планирана су средства у износу од 525.000,00 КМ. У билансу су приказани расходи у износу од 615.876,00 КМ. Ревизијом су утврђени расходи у износу од 616.972,00 КМ, односно за 91.972,00 КМ или за 18 % већи у односу на планирана средства у Буџету РС за 2001- у годину. Од укупно утврђених расхода за материјалне трошкове исплаћено је , у 2001 години, 577.545,00 КМ, а пренесене обавезе у 2002-у годину су 39.472,00 КМ.

У оквиру материјалних трошкова запосленима у Министарству исплаћена је јубиларна награда у износу 7.400,00 КМ и накнада станарине у износу 12.600,00 КМ. На исплаћену јубиларну награду и накнаду станарине обрачунати су порези и доприноси у износу 14.800,00 КМ, што представља укупан расход од 34.800,00 КМ. За исплате наведених накнада нису предвиђена средства у Буџету РС, те исплата није у складу са одредбама Закона о извршењу буџета РС за 2001-у годину.

За набавке роба и услуга које се финансирају из средстава материјалних трошкова нису испостављене наруџбенице, те се не може утврдити да ли су набавке покретане и одобраване од надлежних лица из Министарства и да ли су расходи настали по том основу резултат набавки покренутих и одобрених од надлежних лица из Министарства. Наведени пропусти уз утврђене слабости рачуноводственог система и система интерне контроле доводи до неконтролисаног настајања расхода, трошења средстава за материјалне трошкове изнад износа планираних средстава у Буџету, а могу за последицу имати и злоупотребе у трошењу буџетских средстава.

Средства за борачко инвалидску заштиту, планирана су у Буџету РС у износу од 101.194.000,00 КМ. У билансу успјеха расходи који се односе на финансирање борачко инвалидске заштите приказани су у износу од 42.582.807,00 КМ. Ревизијом су утврђени расходи који се односе на финансирање борачко инвалидске заштите у износу од 104.344.629,00 КМ и представља расходе:

- исплаћених инвалиднина и других мјесечних примања војних инвалида, чланова породица војних инвалида, чланова породица погинулих бораца и цивилних жртава рата у износу 69.422.712,00 КМ.
- обрачунатих а неисплаћених инвалиднина и других мјесечних примања војних инвалида, чланова породица војних инвалида, чланова породица погинулих бораца и цивилних жртава рата у износу 34.921.917,00 КМ.

Ревизијом је утврђено да су инвалиднине и друга примања војних инвалида, чланова породица војних инвалида, чланова породица погинулих бораца обрачунаване и исплаћиване у 2001-ој години према вриједностима инвалиднина из јуна 2000 године. Влада РС је 20.12.2001 године донијела Одлуку о утврђивању приоритета у исплатама по Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца, којим се утврђује вриједност инвалиднина и других мјесечних примања обрачунатих у 2001-ој години, у складу са вриједности инвалиднина и других мјесечних примања из јуна 2000-те године. Из напријед наведеног произилази да су до 20.12.2001 године инвалиднине и друга мјесечна примања обрачунаване и исплаћиване по вриједностима из јуна 2000-те године, без Одлуке Владе РС. Услијед разлика између вриједности инвалиднина и других мјесечних примања утврђених Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца и вриједности инвалиднина и других мјесечних примања утврђених Одлуком, мање је обрачунато и исплаћено инвалиднина и других мјесечних примања војним инвалидима, члановима породица војних инвалида и члановима породица погинулих бораца у износу од 14.151.380,00 КМ.

Ревизијом је такође утврђено да су инвалиднине и друга мјесечна примања цивилних жртава рата обрачунаване и исплаћиване у 2001-ој години према вриједностима инвалиднина и других мјесечних примања из јуна 2000-те године. Усљед неусклађивања обрачуна инвалиднина и других мјесечних примања са одредбама Закона о заштити цивилних жртава рата, мање је обрачунато и исплаћено инвалиднина и других мјесечних примања цивилним жртвама рата у износу од 480.091,00 КМ.

Разлика између инвалиднина и других мјесечних примања војних инвалида, чланова породица војних инвалида и чланова породица погинулих бораца, цивилних жртава рата утврђених Законима и стварно обрачунатих и исплаћених инвалиднина и других мјесечних примања није рачуноводствено евидентирана као расход и обавеза Буџета РС (Министарства за питања бораца, жртава рата и рада), према наведеним категоријама у износу од 14.631.471,00 КМ.

Средства посебних намјена за борачко инвалидску заштиту планирана су у Буџету РС за 2001-у годину у износу од 4.000.000,00 КМ. У билансу успјеха расходи који се односе на финансирање посебних намјена за борачко инвалидску заштиту приказани су у износу од 324.131,00 КМ. Ревизијом су утврђени расходи који се односе на финансирање посебних намјена за борачко инвалидску заштиту у износу од 1.039.768,00 КМ.

Током ревизије утврђено је да су општински органи управе за борачко инвалидску заштиту пријавили Министарству постојање расхода у износу од 611.418,00 КМ, који нису књижени као расходи у рачуноводству Министарства и нису приказани као расходи у билансу успјеха. Из наведеног произилази да су укупни расходи Министарства, који се односе на финансирање посебних намјена за борачко инвалидску заштиту 1.651.186,00 КМ. Проведеним поступцима конфирмација са општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту утврђено је постојање расхода у већем износу од пријављених расхода, те у том смислу ревизор изражава резерву у погледу висине расхода за финансирање посебних намјена за борачко инвалидску заштиту.

У току ревизије нам нису презентована мјерила и критеријуми на основу којих се у Министарству врши расподјела средстава посебних намјена за борачко инвалидску заштиту. Општински органи управе за борачко инвалидску заштиту су се захтјевима обраћали Министарству за додјелу средстава за изградњу споменика и спомен обиљежја. Министарство је рјешавајући један број захтјева додјељивало средства општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту, а надлежна лица из Министарства нам нису документовала по којим мјерилима и критеријумима је утврђена квота средстава која се додјељује појединим општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту.

Надлежне службе Министарства не прате у потуности обавезе Министарства које проистичу из вишегодишњих уговора које је закључило Министарство што доводи до неправилног приказивања расхода и обавеза. У појединим вишегодишњим уговорима дата је могућност да плаћања обавеза обавља Министарство или општински орган управе за борачко инвалидску заштиту. Министарство није остварило увид у плаћања која су извршили општински органи управе те тиме нису створене претпоставке за праћење реализације уговорених обавеза од стране Министарства.

3.5 Биланс новчаних токова

Биланс новчаних токова као финансијски извјештаји не приказују реално новчане токове у обрачунском периоду, тј. не приказују реално приливе новчаних средстава на рачун Министарства и одливе новчаних средстава са рачуна Министарства. Биланс новчаних токова није сачињен у складу са рачуноводственим стандардом РС Извјештај о новчаном току.

У новчане приливе нису укључени приливи новчаних средстава намјењени за исплату плата и расхода на име финансирања посебних намјена борачко инвалидске заштите из 2000-те године. У новчане одливе нису укључени одливи новчаних средстава по основу исплате плата и расход на име финансирања посебних намјена борачко инвалидске заштите из 2000-те године.

Из средстава посебних намјена за борачко инвалидску заштиту у 2001-ој години финансиране су обавезе пренесене из 2000-те године за рјешавање стамбених питања војних инвалида, њихових породица и породица погинулих бораца. Позивом на уговоре закључене између Владе РС и предузећа Еуроинтегра д.о.о., Министарство је наведеном предузећу извршило плаћање у износу од 256.450 КМ. Увидом у расположиву документацију утврђено је да је Министарство извршило плаћање у износу од 206.450 КМ на основу фактура предузећа Еуроинтегра д.о.о. а да нису испуњени услови за плаћање предвиђеним уговорима. Уговорима је предвиђено да се плаћање може извршити по обављеном техничком пријему објеката-монтажних кућа. У току ревизије презентована нам је документација да су предузимане мјере на техничком пријему, али да технички пријем објеката није извршен услјед битних недостатака на објектима те се нису стекли услови за извршење плаћања. Битно је напоменути да је цијелокупан процес набавке и монтаже објеката обављен без надзорног органа а именовање надзорног органа је према одредбама уговора обавеза Владе РС. **Из наведеног произилази да финансијска трансакција плаћања према предузећу Еуроинтегра д.о.о. није усклађена са одредбама уговора.**

Плаћање у износу од 50.000 КМ предузећу Еуроинтегра д.о.о. извршено је без постојања одговарајуће финансијске документације и није у складу са уговорима закљученим између Владе РС и предузећа Еуроинтегра д.о.о.

3.6 Мултилатерална компензација

За мултилатералну компензацију Министарство је пријавило обавеза у износу од 811.577,00 КМ. Према изводу Агенције за посредничке информатичке и финансијске услуге пословна јединица Бања Лука, од 10.01.2002 године утврђено је да је путем мултилатералне компензације плаћено обавеза у износу од 475.539,00 КМ. Предмет мултилатералне компензације је плаћање обавеза из 2000-те године које су пренијете у 2001-у годину. Услијед пропуста који се односе на почетно стање обавеза у 2001-ој години и неусклађености књиговодственог и стварног стања обавеза, обавезе које су предмет мултилатералне компензације нису биле укњижене у рачуноводству Министарства и исте су укњижене као расход и обавеза 2001-е године поведеној мултилатералној компензацији. Услијед неправилног рачуноводственог приказивања и разграничавањ обавеза и расхода више су исказани расходи 2001-е године за 475.539 КМ.

4 Закључци

Из проведених ревизионих активности произилазе следећи закључци:

1. **Рауноводствени систем Министарства није организован у складу са одредбама Закона о рачуноводству, Закона о буџету и Правилника о садржини појединих рачуна у контном оквиру за правна лица кориснике буџета. Рачуноводствени систем Министарства не функционише на начин који обезбјеђује поуздану основу за управљање, располагање, трошење и контролу трошења буџетских средстава.**
2. У Министарству нису успостављене политике интерне контроле тј. правила, поступци и процедуре које омогућавају законито, правилно и намјенско трошење буџетских средстава као и контролу законитог, правилног и намјенског трошења буџетских средстава.
3. Функција финансијског надзора утврдила је слабости у организацији и функционисању рачуноводственог система и система интерне контроле у општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту који усљед неусклађености и недокументованости финансијских трансакција могу довести до злоупотреба у коришћењу средстава борачко инвалидске заштите.
4. Попис сталних средстава, потраживања и обавеза није спроведен у складу са одредбама Закона о Рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем.
5. Усљед неправилног приказивања у рачуноводству почетних стања потраживања и обавеза, њиховог неусклађивања са налазима предходне ревизије настала је рачуноводствена и билансна неравнотежа која је битно одређивала приказивање потраживања и обавеза у билансу стања Министарства и Извештају о извршењу буџета РС.
6. Обрачун и исплата инвалиднина и других мјесечних примања војних инвалида, чланова породица војних инвалида, чланова породица погинулих бораца извршена је рема вриједностима исплаћених инвалиднина и других мјесечних примања у јуну 2000. године и није усклађивана са одредбама Закона о правима бораца, ратних војних инвалида и породица погинулих бораца, те је усљед неусклађивања наведеним категоријама исплаћено 14.151.380 КМ мање што није рачуноводствено приказано као обавеза Министарства према овим категоријама.
7. Обрачун и исплата инвалиднина и других мјесечних примања цивилних жртава рата извршена је према вриједностима исплаћених инвалиднина и других мјесечних примања у јуну 2000. године и није усклађен са одредбама Закона о заштити цивилних жртава рата те је усљед неусклађености цивилним жртвама рата мање исплаћено 480.091 КМ.
8. Министарство није прикупило податке од општинских органа управе за борачко инвалидску заштиту о расходима и обавезама које су општински органи управе створили у поступку признавања права по Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца, те се изражава резерва у погледу утврђивања расхода и обавеза.
9. Запослени у Министарству немају рјешења о распоређивању на одређена радна мјеста у оквиру Министарства, а немају ни рјешења којима им се утврђује плата. Обрачун и исплата плате обавља се по критеријима који нису у складу са Посебним Колективним уговором за запослене у области управе у РС.

10. Финансијске трансакције које се односе на трансфер средстава предузећа Еуроинтегра д.о.о. у износу од 256.450 КМ нису усклађене са одредбама Уговора, а трансакција у износу 50.000 КМ није документована одговарајућом финансијском документацијом.
11. У Министарству није успостављена евиденција вишегодишњих уговора које је закључило Министарство те нису створене претпоставке за праћење реализације уговорених обавеза и правилно рачуноводствено приказивање расхода и обавеза по закљученим уговорима.
- 12. Финансијски извјештаји (биланс стања, биланс успјеха и биланс новчаних токова) не одражавају имовинско и финансијско стање Министарства на дан 31.12.2001-е године, резултате пословања и новчане токове у Министарству у 2001-ој години.**
13. Укупно планирана новчана средства у Буџету РС која се односе на Министарство(буџетски раздио бр. 20) су 106.566.500 КМ, а укупни расходи 122.033.818 КМ тј. расходи су већи од планираних средстава у Буџету за 15.467.318 КМ или за 15%

5 Препоруке

У складу са утврђеним закључцима препоручује се министру за питање бораца, жртава рата и рада следеће:

1. **Рачуноводствени систем у Министарству организовати да функционише на начин који обезбјеђује поуздану основу за управљање, располагање, трошење и контролу трошења буџетских средстава. Успоставити рачуноводствене политике које ће уз организован и функционалан рачуноводствени систем омогућити потпуну примјену рачуноводствених начела и рачуноводствених стандарда.**
2. У Министарству успоставити политику интерне контроле која ће омогућити законито, правилно и намјенско трошење буџетских средстава као и контролу законитог, правилног и намјенског трошења буџетских средстава. Јачањем функције финансијског надзора и контроле дјеловати на спречавање евентуалних злоупотреба у кориштењу средстава борачко инвалидске заштите.
3. Попис сталних средстава, потраживања и обавеза спроводити у складу са одредбама Закона о рачуноводству и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем и на тај начин обезбједити да попис у суштинском смислу буде облик надзора и контроле.
4. **Разлика између вриједности инвалиднина и других примања утврђених Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца и Законом о заштити цивилних жртава рата и стварно обрачунатих и исплаћених инвалиднина и других мјесечних примања рачуноводствено третирати као обавезу Министарства (Буџета РС) према војним инвалидима, члановима породица погинулих бораца и цивилних жртава рата.**

5. Извршити ванредни попис потраживања и обавеза у општинским органима управе за борачко инвалидску заштиту, како би се утврдиле обавезе Министарства (Буџета РС) према корисницима права по Закону о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца и Закона о заштити цивилних жртава рата и одговарајуће разграничење и рачуноводствено обухватање.
6. Документовати одговарајућом документацијом финансијске трансакције које се односе на трансфер средстава предузећу Еуроинтегра д.о.о.. Убудуће финансијске трансакције обављати на основу одговарајуће финансијске документације и у складу са одредбама Закона, подзаконских аката и уговора.
7. Запосленима у Министарству издати рјешења о распоређивању на одређена радна мјеста утврђена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству. Запосленима издати рјешења о плати. Обрачун плате обављати на основу издатих рјешења.
8. У сарадњи са општинским органима управе за борачко-инвалидску заштиту формирати комисије за технички пријем објеката-монтажних кућа испоручених од предузећа Еуроинтегра д.о.о и након извршеног пријема објекта извршити усаглашавање потраживања бавеза са предузећем Еуроинтегра д.о.о. и укњижавање објеката у пословне књиге Министарства.
9. Устројити евиденцију вишегодишњих уговора које је закључило Министарство или Влада РС а који се реализују преко Министарства како би се успоставио систем праћења уговорених обавеза и извршило правилно разграничење расхода и обавеза.
10. Стварање обавеза и расхода вршити до висине расположивих средстава у Буџету РС, а у складу са одредбама Закона о буџету и Закона о извршењу буџета. Набавке, радове и услуге спроводити у складу са одредбама Закона о набавкама о поступку набавке роба и услуга и уступању радова.

ПРЕГЛЕД
РАСХОДА МИНИСТАРСТВА ЗА ПИТАЊЕ БОРАЦА, ЖРТАВА РАТА И РАДА У 2001. ГОДИНИ

Редни број	НАЗИВ БУЏЕТСКЕ ПОЗИЦИЈЕ	БУЏЕТ	РАСХОДИ			ПЛАЋЕНО	ОБАВЕЗЕ	ИНДЕКС
			ПО ФИН. ИЗВЈЕШТАЈУ	ПО РЕВИЗИЈИ	РАЗЛИКА			
1	ПЛАТЕ	847.500	1.151.456	789.560	-361.896	618.207	171.353	93
2	МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	525.000	615.876	616.972	1.096	577.545	329.427	118
3	СРЕДСТВА ЗА БОРАЧКО ИНВАЛИДСКУ ЗАШТИТУ	101.940.000	42.582.807	118.976.100	76.393.293	69.422.712	49.553.388	118
4	СРЕДСТВА ПОСЕБНИХ НАМЈЕНА БОРАЧКО ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ	4.000.000	324.131	1.651.186	1.327.055	1.039.768	611.418	41
	УКУПНО:	106.566.500	44.674.270	122.033.818	77.359.548	71.658.232	50.375.586	115

ПРЕГЛЕД
АНГАЖОВАЊА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА У МИНИСТАРСТВУ У 2001. ГОДИНИ

Редни број	НАЗИВ БУЏЕТСКЕ ПОЗИЦИЈЕ	БУЏЕТ	ТРАНСФЕР СРЕДСТАВА ИЗ БУЏЕТА	ФИНАНСИРАЊЕ ТЕКУЋИХ РАСХОДА	ФИНАНСИРАЊЕ РАСХОДА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	ИНДЕКС
1	Плате	847.500	813.452	618.207	195.245	96
2	Материјални трошкови	525.000	577.545	577.545	0	110
3	Средства за борачко инвалидску заштиту	101.194.000	99.690.689	69.422.712	30.267.977	99
4	Средства посебних намјена борачко инвалидске заштите	4.000.000	2.050.031	1.039.768	1.010.263	51
	Укупно	106.566.500	103.131.717	71.658.232	31.473.485	97

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД
ОБАВЕЗА ИЗ 2000-те И 2001-е ГОДИНЕ

Редни број	НАЗИВ БУЏЕТСКЕ ПОЗИЦИЈЕ	ОБАВЕЗЕ ИЗ 2001	ОБАВЕЗЕ ИЗ 2000	ИСПЛАЋЕНЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ 2000-ТЕ ГОДИНЕ	НЕПЛАЋЕНЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ 2000-ТЕ ГОДИНЕ	УКУПНО ПРЕНЕСЕНЕ ОБАВЕЗЕ У 2002 ГОДИНУ
1	ПЛАТЕ	171.353	195.245	195.245	0	171.353
2	МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	39.427	429.556	0	429.556	468.983
3	СРЕДСТВА ЗА БОРАЧКО ИНВАЛИДСКУ ЗАШТИТУ	49.553.388	35.753.705	30.257.977	5.485.728	55.039.116
4	СРЕДСТВА ПОСЕБНИХ НАМЈЕНА БОРАЧКО ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ	611.418	18.999.471	1.010.263	17.989.208	18.600.626
5	ПОРЕЗИ И ДОПРИНОСИ УТВРЂЕНИ РЕВИЗИЈОМ		124.069		124.069	124.069
	УКУПНО	50.375.586	55.502.046	31.473.485	24.028.561	74.404.147